

Palaemon macrodactylus (**Räkor**)

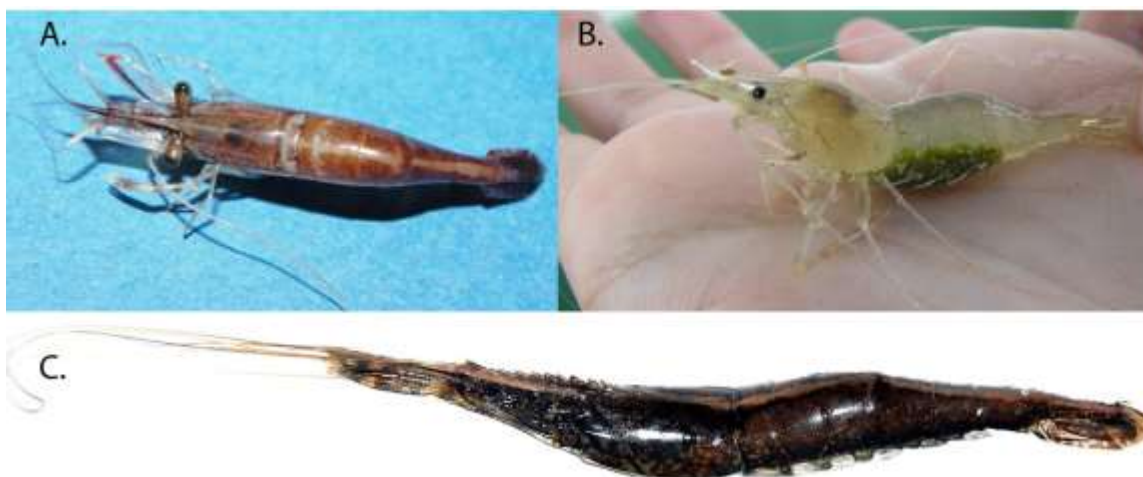
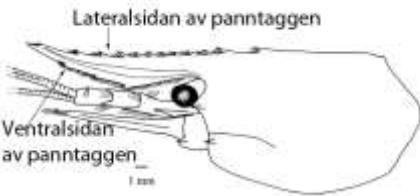

Fig 1A. *Palaemon macrodactylus*, spritkonserverat exemplar som fått en röd färg.

B och C: *P. macrodactylus* med naturlig färg. Den ljusa har levt i en lugn miljö och den mörka i en miljö med hög turbiditet. På både den spritkonserverade och den mörka individen framträder den ljusa rygglinjen tydligt.

A och C: © Nicolas Lavesque; B: Mélanie Beguer

Svenskt vardagsnamn	Saknas
... och på andra språk	Engelska: Oriental shrimp
Vetenskapliga namn	<i>Palaemon macrodactylus</i> Rathbun, 1902; fam. Palaemonidae
Organismgrupp(er)	Leddjur (fylum Arthropoda), Kräftdjur (subfylum Crustacea), Storkräftor (klass Malacostraca), Tiofotade kräftdjur (ordning Decapoda), Räkor (infraorder Caridea)
Storlek och utseende	<i>P. macrodactylus</i> är en stor räka, i Nordamerika har man hittat individer som varit drygt 70 mm långa. Bland fynd från estuarierna i södra England varierade honorna mellan 25 och 70 mm (i genomsnitt 45 mm), medan hannarna var mindre, 25-35 mm. Lateralsidan av panntaggen (det taggiga utskottet från ryggsköldens framkant, kallas även rostrum) har 9 till 15 dorsala tänder, av vilka 3 (ibland 4) ligger bakom ögonhålan. Hos exemplaren från Orwell i södra England hade honorna i genomsnitt 11 tänder och hannarna 9-12 tänder på dorsalsidan av panntaggen. På panntaggens ventralsida finns 3-5 tänder, oftast 4 (se figur 2).

	 <p>Fig. 2 © Chris Ashelby</p> <p>Färgen varierar beroende på vilken miljö djuret lever i och är därför inte en säker artkaraktär. Den kan skifta från ljus med bruna prickar (kromatoforer) och dovt orangefärgade leder (fig. 1C), till helt mörk (fig. 1B). Efter att ha legat i alkohol får den en jämn, ljus orange färg. Karaktäristiskt är dock att det alltid löper ett ljus band längs ryggen (fig. 1C).</p> <p>Mer detaljerad artnyckel finns i Ashelby <i>et al.</i> (2004).</p>
<p>Kan förväxlas med</p>	<p>Hos <i>Palaemon macrodactylus</i> är kromatoforerna utspridda över hela kroppen och bildar i allmänhet inga strimmor eller linjer av pigment så som de gör hos <i>Palaemon elegans</i> och <i>Palaemon serratus</i>, två arter som återfinns i samma miljö. <i>P. elegans</i> och <i>P. serratus</i> har också kromatoforerna som är mer rödbruna.</p>
<p>Geografiskt ursprung</p>	<p><i>P. macrodactylus</i> kommer ursprungligen från estuarier i Ostasien, i området kring Japan, Korea och norra Kina.</p>
<p>Första observation i svenska vatten</p>	<p>Arten har inte observerats i svenska vatten</p>
<p>Förekomst i svenska havs- och kustområden</p>	<p>Arten har inte observerats i svenska vatten</p>
<p>Övrig förekomst utanför ursprungligt utbredningsområde</p>	<p>Första rapporten om arten utanför det ursprungliga utbredningsområdet kom från San Francisco 1957, och idag är den mycket vanlig längs hela Nordamerikas västkust. Den finns även i sydöstra Australien. De första fynden i europeiska vatten gjordes 1992. I dagsläget har man funnit arten i södra England, Spanien, Belgien, Nederländerna, Tyskland och vid Rumäniens och Bulgariens Svarta havskust.</p>
<p>Referenser till observationer i områden nära svenska farvatten</p>	<p>Estuarier i södra England sedan 1992 (Ashelby <i>et al.</i>, 2004; Lavesque <i>et al.</i>, 2010); estuarier i Belgien och Nederländerna, 2004 (d'Udekem d'Acoz <i>et al.</i>, 2005); estuarier i Tyska bukten, 2004-2005 (González-Ortegón <i>et al.</i>, 2007)</p>
<p>Troligt införselsätt</p>	<p>Okänt, men arten har pelagiska larver varför det är möjligt att den kommit till Europa via barlastvatten. Man kan inte heller utesluta att den släppts ut från någon restaurangverksamhet.</p>

Miljö där arten förekommer	<i>Palaemon macrodactylus</i> lever framför allt i områden kring flodmynningar (estuarier). Den är dock en mycket tålig art som uthärdar stora variationer i både salthalt och temperatur. Fynd görs regelbundet i vatten med salthalter mellan 1-32 ‰. Den är i huvudsak karnivor.
Ekologiska effekter	Det är fortfarande för tidigt för att uttala sig om vilka effekter <i>P. macrodactylus</i> kan komma att ha på de ekosystem den introduceras till, eller på fiskerinäringen. Sandräka (<i>Crangon crangon</i>), som är vanlig i svenska vatten ända upp till Ålands hav, är en art som är jämnstor med <i>P. macrodactylus</i> varför man skulle kunna förvänta sig att dessa två arter skulle kunna konkurrerar med varandra om tillgänglig föda. Det är också möjligt att <i>P. macrodactylus</i> kan utgöra föda för inhemska fiskarter.
Övrigt	
<p>Läs mer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cromatóforos, CEPAVE, CONICET-UNLP, Argentina (<i>här finner man fina bilder på kromatoforer från P. macrodactylus, text på spanska</i>) http://www.parasitosypatogenos.com.ar/archivos/UNIDAD%202%202da/cromatoforos.html <p>Mer om bilden</p> <ul style="list-style-type: none"> • © Mélanie Béguer, Cemagref, Frankrike • © Nicolas Lavesque, Station Marine d`Arcachon, Frankrike • © Chris Ashelby, Unicomarine Ltd, Storbritannien 	
<p>Referenser till artbeskrivning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ashelby C.W., Worsfold T.M. & Fransen C. 2004. First records of the oriental prawn <i>Palaemon macrodactylus</i> (Decapoda: Caridea), an alien species in European waters, with a revised key to British Palaemonidae. J Marine Biology Association of the UK 84:1041–1050. • d’Udekem d’Acoz C., Blauwe H., Faasse M. & Dumoulin E. 2005. Occurrence of the Asian shrimp <i>Palaemon macrodactylus</i> Rathbun, 1902 in the Southern Bight of the North Sea, with a key to the Palaemonidae of Northwest Europe (Crustacea, Decapoda, Caridea). Ned Faunist Meded 22:95-112. • Newman W.A. 1963. On the introduction of an edible orientalshrimp (Caridea, Palaemonidae) to San Francisco Bay. Crustaceana, 5:119-132. <p>Referenser till fyndplatser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ashelby C.W., Worsfold T.M. & Fransen C. 2004. First records of the oriental prawn <i>Palaemon macrodactylus</i> (Decapoda: Caridea), an alien species in European waters, with a revised key to British Palaemonidae. 	

J Marine Biology Association of the UK 84:1041–1050.

- d'Udekem d'Acoz C., Blauwe H., Faasse M. & Dumoulin E. 2005. Occurrence of the Asian shrimp *Palaemon macrodactylus* Rathbun, 1902 in the Southern Bight of the North Sea, with a key to the Palaemonidae of Northwest Europe (Crustacea, Decapoda, Caridea). Ned Faunist Meded 22:95-112.
- González-Ortegón E., Cuesta J.A. & Schubart C.D. 2007. First report of the oriental shrimp *Palaemon macrodactylus* Rathbun, 1902 (Decapoda, Caridea, Palaemonidae) from German waters. Helgoland Marine research 61:67-69.
- Lavesque N., Bachelet G., Béguer M., Girardin M., Lepage M., Blanchet H., Sorbe J.-C., Modéran J., Sauriau P.-G. & Auby I. 2010. Recent expansion of the oriental shrimp *Palaemon macrodactylus* (Crustacea: Decapoda) on the western coasts of France. Aquatic Invasions 5, Supp. 1:S103-S108.
- Worsfold T.M. & Ashelby C.W. 2006. Additional UK records of the non-native prawn *Palaemon macrodactylus* (Crustacean:Decapoda). JMBA2 – Biodiversity Records. Published on-line.

- Detta faktablad om *Palaemon macrodactylus* skapades den 25 oktober 2010 av N-research.